

Závěrečná zpráva MP za rok 2019/2020

Za důležitý nástroj prevence rizikových jevů vnímáme zejména dobré, podporující a bezpečné klima školy. V souladu s touto naší filozofií byla vytvořena i preventivní strategie. Za klíčovou považujeme tedy hlavně práci s třídními kolektivy na úrovni třídnických hodin. Na těch kromě třídních učitelů participují také asistenti pedagoga, případně speciální pedagožka a ředitelka školy se speciálně pedagogickou specializací etopedie. Kromě třídnických hodin jsme budovali i pozitivní vztahy se zákonnými zástupci a rodiči žáků, aby vznikla oboustranná důvěra. Tím jsme mnohem efektivněji mohli řešit jednotlivé obtíže konkrétních žáků otevřeně, bez předsudků nebo obav ze strany rodiny. Školu vnímáme jako komplexní živý organismus. Součástí je nepochybně i školní družina a i do jejího programu zařazujeme prvky prevence.

V roce 2019/20 bylo plnění preventivního programu školy ztíženo pandemií COVID-19. Programů se neúčastnil tak silný počet žáků jako v minulých letech. Navíc se v průběhu roku ve významné míře objevila u našich žáků sociální i psychická úzkost. Proto se metodik prevence zaměřil nejen na vlastní plnění programu, ale také na zprostředkovatelské služby – objevovaly se žádosti o pomoc s psychickými, sociálními i existenciálními problémy. Škola v tomto období využívala zejména svého sociálního pedagoga. Do závěrečné zprávy bychom rádi kromě zhodnocení programů a spolupráce s organizací Jules a Jim, z. ú., zahrnuli i informace o velmi úspěšném projektu Persona Dolls a školní projekt Evropské Unie.

Zhodnocení projektů realizovaných organizací Jules a Jim, z. ú.

Projekty a jejich dopady hodnotíme velmi kladně. V souladu s naším preventivním programem a preventivní strategií byly voleny programy, které se týkaly tří oblastí: navození bezpečného a podpůrného klimatu ve škole, prevence sociálněpatologický jevů a prevence netolismu a závislosti na počítačových hrách. – Efekt programů (spolu s následnou prací třídních učitelů, speciální pedagožky a ředitelky školy s odborností etoped) hodnotíme jako pozitivní.

V oblasti navození bezpečného a podpůrného klimatu ve třídách programy vedené organizací Jules a Jim, z. ú., spolu s následně - již samostatně – vedenými třídnickými hodinami se změnilo mnohé: ve třídních kolektivech se z pohledu vyučujících lépe učilo a sami žáci si změny pochvalovali. Ve třídách, kde proběhly programy na podporu dobrého klimatu, se častěji v rámci běžných hodin objevovala sebereflexe chování žáků. V oblasti prevence rizikových jevů je situace hůře měřitelná a jevy této oblasti se mění pozvolněji. Interpretace je obtížnější. Nicméně programy žákům ukázaly možnosti, jak nepříznivé situace řešit. Budeme pokračovat

v mapování. Oblast netolismu je rovněž obtížně měřitelná, nicméně i zde jsou patrné posuny – zejména v reflektovaném přemýšlení žáků o daném tématu.

Spolupráce s externími realizátory z Jules a Jim, z. ú., byla vynikající. Lektori byli zkušení a erudovaní, komunikace s organizací bezproblémová, programy účelně sestavené a netriviální. V příštím roce bychom chtěli v této spolupráci pokračovat.

Sociální pedagog

Hlavní náplní práce sociálního pedagoga byla podpora žáků ohrožených sociálním vyloučením a spolupráce s jejich rodinami. Sociální pedagožka řešila komplikovanější a složitější situace (většinou souběh několika negativních faktorů), které by mohly mít dopad na školní úspěšnost žáka a jeho pravidelnou docházku do školy.

Rizikovou skupinou žáků, kterým je důležité věnovat zvýšenou pozornost, jsou žáci v pěstounské péči, rodiny bez přístřeší nebo v obtížné bytové či finanční situaci, žáci žijící v rodině, kde se vyskytují rizikové jevy.

Sociální pedagog provádí depistáž v třídních kolektivech a žáky, kteří by mohli být ohroženi ostrakismem, například z důvodu hygieny či odlišných kulturních zvyklostí, citlivě vede ke správným návykům, společensky akceptovatelného chování a k posílení vlastního sebepojetí. Sociální pedagog spolupracoval s třídními učiteli žáků, kteří jsou ohroženi faktory rizikového chování, a spolupracoval s vychovatelkami ŠD, s nimiž konzultoval reedukaci a připravoval návrhy na aktivní trávení volného času žáků. V této oblasti spolupracoval také s neziskovými organizacemi, spolky, farní charitou i jinými příspěvkovými organizacemi. Díky pravidelnému setkávání s vybranými zástupci rodičů docházelo k upevnování komunitního charakteru školy a zkvalitňování vzájemných vztahů.

Persona Dolls ve školní družině jako prevence diskriminace mezi žáky

Ve školním roce 2019/2020 využívala vychovatelka ve školní družině metodu Persona Dolls. Metoda je uceleným konceptem pro práci s panenkou, který se opírá o cíle vědomé práce s předsudky. Pomáhá rozvíjet vztah na partnerské rovině mezi žákem a pedagogem. Pomáhá a vede žáky ke kritickému myšlení nad tím, co společnost považuje za „normální“.

Běžnou součástí praxe vychovatelky je použití prostředníka, ať už plyšáka, maňáska nebo panenky při komunikaci s žáky. Panenka Persona Doll vypadá jako skutečné dítě, zhruba ve

věku 3 let. Vychovatelka s ní také jedná jako se skutečným dítětem – s respektem a opatrností. Tím dostává panenka jistý autentický rozměr. Žáci se s ní snadno identifikují a mohou si k ní vytvořit vztah, což vede k plánovanému účinku. Rozdíl mezi panenkou Persona Doll a ostatními hračkami je takový, že neslouží na běžné dětské hraní. Panenka má svůj životní příběh a ve třídě s žáky není celou dobu. Naopak žáky jen navštěvuje, protože má „svůj“ život a chodí do své školy.

Pomocí metody Persona Dolls vychovatelka ve školní družině posilovala sebedůvěru každého žáka tím, že je uznávaný jako osobnost a jako člen sociální skupiny. Vychovatelka s žáky vedla dialogy o vnějších charakteristických rysech jako například barva pleti, barva vlasů nebo oblékání. Vedla dialogy o rysech osobnosti jako věk, rodina, rodinné tradice, bydliště nebo přátelé. Vychovatelka umožnila žákům zažít rozmanitost. Díky panence si žáci vytvořili zkušenost s někým, kdo vypadá nebo se chová jinak než oni. To v žácích rozvíjelo respekt a empatii pro jinakost. Panenka nejprve hovořila o společných věcech, až poté tematizovala rozdíly. Svou otevřeností byla panenka žákům příkladem ve vyjadřování vlastních pocitů. Persona Doll žákům vyprávěla o situacích, kdy se jim někdo posmíval za nějaký rys, který nemůže ovlivnit. Žáci si rozšiřovali slovní zásobu v oblasti nespravedlivého chování. Konečným cílem této metody bylo podpořit žáky, aby vystupovali proti předsudkům a diskriminaci.

Školní projekt Evropské unie

Naše škola se ve školním roce 2019/2020 zapojila do školního projektu Evropské unie Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol.

Děti přípravného ročníku a žáci 1. - 9. třídy měli nárok na dotované ovoce, zeleninu a exotické plody. Cílem tohoto projektu bylo vytváření zdravého životního stylu a stravovacích návyků ve výživě žáků. Zvýšení oblíbenosti ovoce, zeleniny a exotických plodů u žáků, zlepšení kondice a zdravotního stavu mladé populace a působit preventivně proti dětské obezitě. Díky zapojení do projektu Ovoce a zelenina do škol se u žáků zvedla spotřeba a poptávka ovoce a zeleniny. Tento projekt ve svém přesahu působil i na výchovně-vzdělávací úrovni.

Díky zapojení naší školy do projektu Mléko do škol měly děti přípravného ročníku a žáci 1. - 9. třídy nárok na dotovanou mlíčka. Cílem projektu bylo snížení deficitu vápníku u dětské populace a zlepšení stravovacích návyků žáků.

Zpětnou vazbou naší snahy ve smyslu preventivního programu je nižší počet řešení případů konfliktních situací mezi žáky a nulový počet podnětů v aplikaci Nenech to být a opětovné udělení certifikace projektu Rodiče vítáni.